

แนวโน้มการศึกษาไทยยุค New Normal

The trend of Thai Education in the New Normal (COVID-19 Era)

กิตติศักดิ์ แท่งทอง

Kittisak Tangthong

วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Buddhachinaraj Buddhist College,

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Thailand

E-mail: kitti6122500@gmail.com

บทคัดย่อ

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกอย่างรุนแรงและเป็นวงกว้าง ทำให้โลกเข้าสู่ภาวะถดถอยอย่างรุนแรง ไม่เว้นแม้แต่ในภาคส่วนของการศึกษา ทำให้ทั้งนักเรียน นักศึกษา และครูผู้สอน ต้องปรับตัวเข้าสู่การเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้หลักสูตรยังคงดำเนินต่อไปได้อย่างไม่ขาดตอน หลังจากผ่านพ้นวิกฤตนี้ไป จะทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่เรียกว่า “New Normal” หมายถึง “ความปกติใหม่” นั่นคือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้คนในการใช้ชีวิตประจำวันและการขับเคลื่อนทางเทคโนโลยีโดยเฉพาะออนไลน์ เกิดคำถามมากมายว่าจะทำอย่างไรในการจัดการให้การเรียนการสอนสามารถเข้าถึงเด็กนักเรียนทุกคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม พ่อแม่ ผู้ปกครอง และที่สำคัญที่สุด คือตัวนักเรียนเอง ควรต้องปรับตัวให้เข้ากับการศึกษายุค New Normal ซึ่งควรมีลักษณะดังนี้

ห้องเรียนปลอดภัย ห่างไกล โควิด-19 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 19 หรือโควิด-19 ทำให้สถานที่ต่างๆ ต้องมีมาตรการป้องกัน หรือควบคุมการแพร่ระบาดอย่างเข้มงวด โรงเรียนถือเป็นอีกหนึ่งสถานที่สำคัญที่จะต้องวางระบบจัดการและป้องกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยมากที่สุด ควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านระบาดวิทยากำหนดลักษณะของห้องเรียนที่เหมาะสม ข้อต่อมา คือ การศึกษาออนไลน์ต้องเข้ามามีบทบาทมากขึ้น การเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning) จะเป็นการเรียนผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยอยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ เป็นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่บวกเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สร้างการศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์คุณภาพสูง โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางเกิดความสะดวกและเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ทุกสถานที่ ทุกเวลา เป็นการสร้างการศึกษาตลอดชีวิตให้กับประชากร อีกทั้งจำเป็นต้องพัฒนาครูผู้สอนยุค New Normal ครูเป็นหัวใจของการพัฒนาการศึกษาในหลายประเทศ จุดเน้น คือ การสร้างครูคุณภาพสูง คุณภาพเป็นเลิศ การคัดเลือกครูเข้มข้น การศึกษาหรือหลักสูตรในยุค New Normal ครูต้องฝึกให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิด ควรให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ (Problem Base Learning) และใช้การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ทักษะภาษาอังกฤษเป็นหัวใจสำคัญในการสื่อสารกับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การค้าขาย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในยุค New Normal ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ

(English Proficiency) การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสถาบันการศึกษาจึงควรต้องปรับเปลี่ยนให้มีความทันสมัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน โดยเฉพาะรูปแบบการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับอาจารย์ชาวต่างชาติบ้าง และควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันตามโอกาสที่เหมาะสม รัฐบาลควรพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้เรียนออนไลน์จากที่บ้าน โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่มาจากครัวเรือนที่มีรายได้น้อย

คำสำคัญ : แนวโน้มการศึกษาไทย, ยุค New Normal

Abstract

The epidemic of COVID-19 affects the world economy severely and widely. It is causing the world to go into severe recession not circulating even in the education sector. This has enabled both students and teachers to adapt to online teaching so the curriculum continues to run. After this crisis it will lead to something called “New Normal”, that is, changing people's behavior in their daily lives and driving technology, especially online. Many questions arise as to how to make teaching and learning use accessible to all students effectively that are Policymakers School administrators, teachers, educational personnel Entrepreneurs in business and civil society, parents. The most importantly is the student himself should have to adapt to the New Normal study which should look like this.

Safe classrooms far away from COVID-19 Due to the coronavirus outbreak many places must have preventive measures. Strict epidemic control School is another important place to set up a management and prevention system. It ensures the most safety and coordinates with departments specializing in epidemiology to determine the characteristics of the classroom suitable. The second is that online education has to come into play. Online learning in the form of a computer, is the use of modern technology, add to the Internet. Build a high-quality, interactive education. Without needing to travel It creates convenience and quick access anytime, anywhere, creating life-long education for the population. It is also necessary to develop teachers in the New Normal era. Teachers are the heart of educational development in many countries.

Quality is excellent Intensive teacher selection Education or curriculum in the New Normal era; teachers must train students to use thinking skills. Students should be able to think, analyze, and use problem-based learning and use active learning. English language skills are essential for international communication. Whether communication, trade, and the exchange of knowledge in the New Normal era. English language learning management in educational institutions should be modernized and conducive to learning at all times. Whether in the classroom or outside the classroom especially the learning style should allow students to learn with foreign teachers. It should encourage learners to use English for communication in daily life on appropriate occasions. The government should

consider providing assistance to students. Students who do not have computers can study online from home, that specially the group of students from low-income households.

Keyword : Trend of Thai Education, New Normal Era.

1. บทนำ

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกอย่างรุนแรงและเป็นวงกว้าง ทำให้โลกเข้าสู่ภาวะถดถอยอย่างรุนแรง ธุรกิจประเภทที่ปรับตัวได้จะยังคงอยู่รอดและสามารถเติบโตต่อไป ส่วนธุรกิจไหนที่ปรับตัวไม่ได้ก็ต้องปิดตัวลงไป ส่งกระทบเป็นวงกว้าง ทำให้แรงงานตกงานเป็นจำนวนมาก คนขาดรายได้ ไม่มีกำลังซื้อ เงินไม่หมุนเวียน ทำการพัฒนาประเทศหยุดชะงักไปไม่เว้นแม้แต่ในภาคส่วนของการศึกษา โรคโควิด-19 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาทั่วประเทศถูกสั่งปิดเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ทำให้ทั้งนักเรียน นักศึกษา และครูผู้สอนต้องปรับตัวเข้าสู่การเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้ หลักสูตรยังคงดำเนินต่อไปได้อย่างไม่ขาดตอน หลังจากผ่านพ้นวิกฤตนี้ไป จะทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่เรียกว่า “New Normal” หรือ New Norm ขึ้น ซึ่งก็หมายถึง “ความปกติใหม่” นั่นคือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้คนในการใช้ชีวิตประจำวัน และการขับเคลื่อนทางเทคโนโลยีโดยเฉพาะออนไลน์

ความปกติใหม่ หรือ New Normal เป็นคำศัพท์ที่ถูกใช้เป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 2008 โดย Bill Gross นักลงทุนในตราสารหนี้ชื่อดัง และเป็นผู้ร่วมก่อตั้งบริษัท Pacific Investment Management (PIMCO) โดยให้นิยาม New Normal ในบริบทเศรษฐกิจโลกเอาไว้ว่า เป็นสภาวะที่เศรษฐกิจโลกมีอัตราการเติบโตชะลอตัวลงจากในอดีต และเข้าสู่อัตราการเติบโตเฉลี่ยระดับใหม่ที่ต่ำกว่าเดิม ควบคู่ไปกับอัตราการว่างงานที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องหลังเกิดวิกฤตทางการเงินในสหรัฐฯ อีกทั้งความผันผวนทางเศรษฐกิจจะไม่ได้เป็นไปตามวัฏจักรเศรษฐกิจเดิมแบบที่ผ่านมา เนื่องจากปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวกำหนดการเติบโตทางเศรษฐกิจมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปหรือส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในลักษณะที่แตกต่างจากในอดีต แนวคิดเรื่อง New Normal ของ Bill Gross ในช่วงแรกไม่ได้รับความสนใจ และยังถูกปฏิเสธโดยนักเศรษฐศาสตร์จำนวนหนึ่งที่เชื่อว่าการชะลอตัวที่เกิดขึ้นเป็นเพียงการถดถอย (recession) ตามวัฏจักรเศรษฐกิจเดิมนั้น และในไม่ช้าเศรษฐกิจและการจ้างงานก็จะกลับมาเติบโตได้ที่ค่าเฉลี่ยดังเดิม แต่สถานการณ์เศรษฐกิจโลกในปัจจุบันได้พิสูจน์ให้เห็นว่าสิ่งที่ Bill Gross ได้พูดไว้ตั้งแต่ปี 2008 นั้นมีส่วนที่ถูกอยู่ไม่น้อย (กรุงเทพธุรกิจ, [ออนไลน์], 2563)

เมื่อไม่นานมานี้ ราชบัณฑิตยสภาได้บัญญัติศัพท์ “New Normal” เพิ่มเข้ามา โดย รศ.มาลี บุญศิริพันธ์ คณะกรรมการบัญญัติศัพท์นิเทศศาสตร์ราชบัณฑิตยสภา ได้อธิบายคำนี้ผ่านทางเฟซบุ๊ก Malee Boonsiripunth เอาไว้ว่า New Normal แปลว่า ความปกติใหม่, ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องจากมีบางสิ่งมากระทบ จนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่คุ้นเคย

ซึ่งรูปแบบวิถีชีวิตใหม่นี้ ประกอบไปด้วยวิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิธีสื่อสาร วิธีปฏิบัติและการจัดการ การใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงและรุนแรงอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าจะดำรงรักษาวิถีดั้งเดิมหรือวนหาถึงอดีต

ส่วน “New Normal” ในบริบทสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ช่วงปลาย พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2563 นั้น อธิบายได้ว่าเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมาก จนกลายเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงอีกครั้งหนึ่งของมนุษยชาติ มนุษย์จึงจำเป็นต้องป้องกันตนเองเพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีเดิม

โดยมีการปรับวิถีการดำรงชีวิตแบบใหม่เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อ ควบคู่ไปกับความพยายามรักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจ ธุรกิจ การศึกษา และการดำเนินชีวิต นำไปสู่การสรรค์สร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เทคโนโลยีใหม่ๆ มีการปรับแนวคิด วิสัยทัศน์ วิธีการจัดการ ตลอดจนพฤติกรรมที่เคยทำมาเป็นกิจวัตร เกิดการบ่าเบนออกจากความคุ้นเคยอันเป็นปกติมาแต่เดิมในหลายมิติ ทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษาสุขภาพ การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสาร การทำธุรกิจ ซึ่งสิ่งใหม่เหล่านี้ได้กลายเป็นความปกติใหม่ จนในที่สุดเมื่อเวลาผ่านไปก็ทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคม (กรุงเทพฯธุรกิจ, [ออนไลน์], 2563) โดยมีการปรับวิถีการดำรงชีวิตแบบใหม่เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อ ควบคู่ไปกับความพยายามรักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจ นำไปสู่การสรรค์สร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เทคโนโลยีใหม่ๆ มีการปรับแนวคิด วิสัยทัศน์ วิธีการจัดการ ตลอดจนพฤติกรรมที่เคยทำมาเป็นกิจวัตร เกิดการบ่าเบนออกจากความคุ้นเคยอันเป็นปกติมาแต่เดิมในหลายมิติ ทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษาสุขภาพ การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสาร การทำธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งสิ่งใหม่เหล่านี้ได้กลายเป็นความปกติใหม่ จนในที่สุดเมื่อเวลาผ่านไปก็ทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคม

เกิดคำถามมากมายว่าจะทำอย่างไรในการจัดการให้การเรียนการสอนสามารถเข้าถึงเด็กนักเรียนทุกคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุกความท้าทายของการจัดการ ไม่ว่าจะเป็ระบบอินเทอร์เนตที่ ต้องมีความเสถียร ระบบถ่ายทอดผ่านทีวี อุปกรณ์เทคโนโลยีในชุมชนที่ขาดแคลน การจัดการเรียนพร้อมทั้งความสามารถในการสอนออนไลน์ของครูผู้สอนเอง เป็นโจทย์สำคัญที่ไม่อาจมองข้ามได้และควรได้รับการพัฒนา อย่างไรก็ตาม การปรับตัวที่เกิดขึ้นทำให้เราเห็นถึงประโยชน์มากมาย หรือจะเป็นเรื่องความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศที่ไม่เท่าเทียม อาจกว้างขึ้น การเรียนออนไลน์เป็นหนึ่งในวิธีแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว และทำได้จริงมากที่สุด แต่การทำเช่นนี้ได้ ประเทศนั้นต้องมีโครงการ การสื่อสารและอินเทอร์เน็ตที่ดีและราคาถูก ทุกคนเข้าถึงได้ แต่ต้องยอมรับว่าในประเทศที่ยังไม่พัฒนา และประเทศกำลังพัฒนา ที่ยังไม่ได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับเทคโนโลยีเหล่านี้ การเข้ามาของการเรียนออนไลน์ ยิ่งทำให้เด็กยากจนและผู้ที่ไม่เข้าถึงเทคโนโลยี ถูกละทิ้งและมองข้ามไป ประเทศไทยจะจัดการกับปัญหาเหล่านี้ได้อย่างไร เป็นโจทย์สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งแก้ไขให้ได้

นักรศึกษาทั่วโลกได้พูดถึงการสะท้อนวิกฤติครั้งนี้ว่าจะเปลี่ยนแปลงเรื่องการศึกษาใหม่สำหรับเด็กในอนาคต เราควรสอนอะไร และเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับการณ์แบบไหน จากสถานการณ์โรคระบาด “โคโรนาไวรัส (โควิด-19)” ที่เข้ามาเป็นตัวแปรสำคัญ ทำให้นักเรียนต้องปรับไปเรียนที่บ้าน ระบบการศึกษาทั่วโลกต้องปรับตัวและคิดนวัตกรรม เปลี่ยนการศึกษาจาก “ออฟไลน์” มาเป็น “ออนไลน์” อย่างเต็มรูปแบบ เด็กได้เรียนรู้พลังแห่งความร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหาความท้าทายครั้งใหญ่ที่สุดของโลก (Aksorn, [ออนไลน์], 2563)

แม้ไม่มีโควิด-19 ระบบการศึกษาไทยก็กำลังเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจากปัจจัยขับเคลื่อนจำนวนมาก ทั้งด้านเศรษฐกิจ เช่น สภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ด้านสังคม เช่น โครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลง ด้านเทคโนโลยี เช่น disruptive technology ที่ทำให้ทักษะที่เป็นที่ต้องการเปลี่ยนไปและ

ด้านการเมืองการปกครอง เช่น การดำเนินนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น ผู้เขียนมองว่า โควิด-19 เป็นทั้ง “ตัวเร่งปฏิกิริยา” ที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงที่รอทำอยู่เกิดขึ้นเร็วขึ้น เช่น การนำเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มาใช้ในวงกว้างและเป็น “ตัวหน่วงปฏิกิริยา” ให้แผนการบางอย่างชะลอออกไป เช่น การนำร่องทดลองใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะในปีการศึกษา 2563

การเร่งปฏิกิริยาและการหน่วงปฏิกิริยาของโควิด-19 ส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องบางส่วนต้องปรับตัวด้วยความจำเป็นเช่นเดียวกับแรงดึงและแรงผลักของปัจจัยขับเคลื่อนต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการศึกษาไทยมาโดยตลอด หากขาดการออกแบบเชิงรุกและการตั้งรับปรับตัวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคการศึกษา ก็เป็นไปได้สูงมากกว่าอนาคตของการศึกษาไทยจะเคลื่อนคล้อยไปตามแรงเหล่านี้จนไม่สามารถควบคุมทิศทางไปสู่จุดหมายที่ต้องการได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนเชื่อว่า “ความปกติใหม่” ไม่ควรถูกตีกรอบไว้ด้วยสถานการณ์ความจำเป็นจากโควิด-19 และปัจจัยอื่นๆ ที่ควบคุมไม่ได้เท่านั้น แต่ควรคำนึงถึง “ความปกติใหม่ที่เป็นที่ต้องการ” (desirable new normal) จากการหารือและวางแผนร่วมกันของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ตั้งแต่ผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม พ่อแม่ ผู้ปกครอง และที่สำคัญที่สุด คือ ตัวนักเรียนเอง ซึ่งแนวทางการปฏิบัติการศึกษายุคหลังโควิดควรมีลักษณะดังนี้

2. แนวทางการปฏิบัติการศึกษายุคหลังโควิด

2.1 ห้องเรียนปลอดภัย ห่างไกล โควิด-19

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 19 หรือโควิด-19 ทำให้สถานที่ต่างๆ ต้องมีมาตรการป้องกัน หรือควบคุมการแพร่ระบาดอย่างเข้มงวด โรงเรียนถือเป็นอีกหนึ่งสถานที่สำคัญที่จะต้องวางระบบจัดการและป้องกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยมากที่สุด เนื่องจากเป็นแหล่งรวมตัวของคนหลากหลายกลุ่มโดยเฉพาะเด็กๆ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีภูมิคุ้มกันโรคไม่ติดนัก และเป็นวัยที่มีการเล่นสนุกสนานกับเพื่อนๆ อาจไม่ระมัดระวังในการป้องกันตนเองเท่าที่ควร เผลอเอามือมาสัมผัสหน้าตาบ่อยๆ นอกจากนี้กิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการเรียน การรับประทานอาหาร ก็มักจะเป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกัน จึงมีโอกาสเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้ง่าย

ต้องปรับปรุงห้องเรียนให้เป็น “ห้องเรียนปลอดภัย ห่างไกล โควิด-19” โดยกำหนดแนวทางให้โรงเรียนทุกแห่งสำรวจความพร้อมของห้องเรียน โดยกระทรวงศึกษาธิการ ควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านระบาดวิทยา กำหนดลักษณะของห้องเรียนที่เหมาะสม เช่น จักรยะห่างระหว่างนักเรียนอย่างน้อย 1 เมตร และมีอากาศหมุนเวียนอย่างน้อย 10 เท่าของปริมาณอากาศในห้องเรียน เป็นต้น เพื่อให้โรงเรียนทุกแห่งประเมินความพร้อมด้านกายภาพของตน ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการควรสื่อสารอย่างชัดเจน โดยกำหนดแนวทางที่อิงกับแบบแปลนอาคารเรียนมาตรฐาน หรือในกรณีที่โรงเรียนไม่ได้ใช้แบบแปลนมาตรฐาน ควรแจ้งให้โรงเรียนทราบถึงมาตรฐานของการระบายอากาศอย่างชัดเจน

2.2 ข้อควรปฏิบัติสำหรับโรงเรียนในสถานการณ์โควิด-19

1) คำแนะนำสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากร

1. สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้ง
2. หากครู ผู้ดูแลนักเรียนมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือหายใจเหนื่อยหอบ ให้พบแพทย์และหยุดปฏิบัติงานจนกว่าอาการจะหายดี หากเดินทางกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักกันให้หยุดปฏิบัติงานจนกว่าอาการ จะครบ 14 วัน กรณีมีคนในครอบครัวป่วยด้วยโรคติดเชื้อโควิด-19

หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักกัน ให้ปฏิบัติ ตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

3. ส่งเสริมให้นักเรียน เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานทุกคนล้างมือ อย่างถูกวิธีด้วยน้ำและสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้งก่อนรับประทานอาหาร หลังเข้าห้องน้ำ และหลังเล่นกับเพื่อน หลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูกโดยไม่จำเป็น

4. สอนและส่งเสริมให้นักเรียนมีของใช้ส่วนตัว เช่น แก้วน้ำ แปรงสีฟัน อุปกรณ์รับประทานอาหาร ผ้าเช็ดหน้า เป็นต้น

5. ให้ความรู้ คำแนะนำ หรือจัดหาสื่อประชาสัมพันธ์การป้องกันและลดความเสี่ยงจากการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้แก่นักเรียน เช่น สอนวิธีการล้างมือที่ถูกต้อง การใส่หน้ากาก คำแนะนำในการปฏิบัติตัว เป็นต้น

6. ควบคุมดูแล การจัดชั้นเรียน ที่นั่งในโรงอาหาร ถ้าเป็นไปได้ให้มีระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1 เมตร หรือเหลื่อมเวลาในการรับประทานอาหารกลางวัน

2) คำแนะนำสำหรับนักเรียน

1. สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้ง

2. ถ้ามีไข้ ไอ จาม เป็นหวัด หายใจเหนื่อยหอบ แจ้งผู้ปกครองให้พาไปพบแพทย์และหยุดเรียนจนกว่าอาการจะหายดี

3. ไม่อยู่ใกล้ชิดผู้ที่มีอาการหวัด มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก

4. ล้างมือด้วยสบู่และน้ำบ่อยๆ ก่อนรับประทานอาหาร หลังเข้าห้องน้ำ และหลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น อาบน้ำทันทีหลังกลับจากโรงเรียน หลังเล่นกับเพื่อน และหลังกลับจากนอกบ้าน

5. ให้นักเรียนเลือกกินอาหารปรุงสุกใหม่ โดยใช้อุปกรณ์ส่วนตัว เช่น แก้วน้ำ ช้อน ส้อม

6. มีอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวเฉพาะบุคคล เช่น ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว แปรงสีฟัน ฯลฯ

7. หลีกเลี่ยงการเข้าไปในสถานที่แออัดหรือสถานที่ที่มีการรวมกันของคนจำนวนมาก หากจำเป็น ควรสวมหน้ากากอนามัย

8. ดูแลสุขภาพให้แข็งแรง ด้วยการกินอาหารครบ 5 หมู่ และผัก ผลไม้ 5 สี เสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ออกกำลังกายอย่างน้อย 60 นาทีทุกวัน และนอนหลับให้เพียงพอ 9-11 ชั่วโมง/วัน

9. ให้อารมณ์ดีในการนั่งเรียน นั่งรับประทานอาหาร เล่นกับเพื่อน อย่างน้อย 1 เมตร

3. บทบาทของการศึกษาออนไลน์ต้องเข้ามามีบทบาทมากขึ้น

สถานการณ์โรคระบาด COVID-19 ทำให้สถาบันการศึกษาทั่วโลกต้องปิดการเรียนการสอนในห้องเรียน บางแห่งก็ปิดไปแล้วค่อยมาสอนต่อปลายปี แต่บางแห่งก็ปรับตัวมาจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์แทน นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ที่คาดไม่ถึงสำหรับบางโรงเรียน มหาวิทยาลัยที่อาจไม่มีระบบรองรับ ไม่เคยทำมาก่อน คุณครูต้องปรับวิธีการสอนและเรียนรู้วิธีการใช้เทคโนโลยี ผู้ปกครองก็มีความกังวล

การเรียนการสอนออนไลน์ (Online learning) จัดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาในอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีเรียนในรูปแบบเดิมๆ ให้เป็นการเรียนใหม่ ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยทำการสอน นอกจากนี้ความหมายอีกในหนึ่งยังหมายถึง การเรียนทางไกล การเรียนผ่านเว็บไซต์ อีกด้วย

การเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning) จะเป็นเรียนผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยอยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ เป็นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ บวกเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สร้างการศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์คุณภาพสูง โดยไม่จำเป็นต้องเดินทาง เกิดความสะดวกและเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ทุกสถานที่ ทุกเวลา เป็นการสร้างการศึกษาตลอดชีวิตให้กับประชากร

E-Learning คือ การเรียน การสอนในลักษณะ หรือรูปแบบใดก็ได้ ซึ่งการถ่ายทอดเนื้อหาขึ้น กระทำผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดีรอม เครือข่ายอินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต เอ็กชทราเน็ต หรือทาง สัญญาณโทรทัศน์ หรือ สัญญาณดาวเทียม (Satellite) ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งการเรียนลักษณะนี้ได้มีการนำเข้าสู่ ตลาดเมืองไทยในระยหนึ่งแล้ว เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้วยซีดีรอม การเรียนการสอนบนเว็บ (Web-Based Learning) การเรียนออนไลน์ (On-line Learning) การเรียนทางไกลผ่านดาวเทียมหรือ การเรียนด้วยวีดีโอผ่านออนไลน์ เป็นต้น

ในปัจจุบัน คนส่วนใหญ่มักจะใช้คำว่า e-Learning กับการเรียน การสอน หรือการอบรมที่ใช้ เทคโนโลยีของเว็บ (Web Based Technology) ในการถ่ายทอดเนื้อหา รวมถึงเทคโนโลยีระบบการ จัดการหลักสูตร (Course Management System) ในการบริหารจัดการงานสอนด้านต่างๆ โดยผู้เรียนที่ เรียนด้วยระบบ e-Learning นี้สามารถศึกษาเนื้อหาในลักษณะออนไลน์ หรือ จากแผ่นซีดี-รอม ก็ได้ และ ที่สำคัญอีกส่วน คือ เนื้อหาต่างๆ ของ e-Learning สามารถนำเสนอโดยอาศัยเทคโนโลยีมัลติมีเดีย (Multimedia Technology) และเทคโนโลยีเชิงโต้ตอบ (Interactive Technology)

การเรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นการศึกษาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้วยตนเอง ผู้เรียน สามารถเลือกเรียนตามความชอบของตนเอง ในส่วนของเนื้อหาของเรียน ประกอบด้วยข้อความ รูปภาพ เสียง VDO และMultimedia อื่นๆ สิ่งเหล่านี้จะถูกส่งตรงไปยังผู้เรียนผ่าน Web Browser ทั้งผู้เรียน , ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นทุกคน สามารถติดต่อ สื่อสาร ปรีक्षा แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบเดียวกับการ เรียนในชั้นเรียนทั่วไป โดยการใช้ E-mail, Chat, Social Network เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การเรียนรู้ออนไลน์ จึงเป็นเหมาะสำหรับทุกคน , เรียนได้ทุกเวลา

3.1 ลักษณะสำคัญของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning) ผู้เรียนเป็นใคร ก็ได้ อยู่ที่ใดก็ได้ เรียนเวลาก็ได้ เอาตามความสะดวกของผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากโรงเรียนออนไลน์ได้ เปิดเว็บไซต์ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง มีสื่อทุกประเภทที่นำเสนอในเว็บไซต์ ไม่ว่าจะทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง หรือ VDO ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความสนใจ ในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังทำให้เนื้อหาของเนื้อหาต่างๆ ง่ายตายมากขึ้น ผู้เรียนสามารถเลือกวิชาเรียนได้ตามความต้องการเอกสารบนเว็บไซต์ที่มี Links ต่อไปยังแหล่งความรู้อื่นๆ ทำให้ขอบเขตการเรียนรู้กว้างออกไป และเรียนอย่างรู้สึกมากขึ้น

3.2 ประโยชน์ของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ในการเรียนการสอน เนื่องจากไม่ได้จำกัดอยู่ในสถานที่เดียวเท่านั้น เกิดเครือข่ายความรู้ โยงใยออกไป โกลเน้นการเรียนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางช่วยลดช่องว่างระหว่างการเรียนรู้ในเมืองกับท้องถิ่น

การเรียนรู้ออนไลน์เป็นการเรียนที่มีความยืดหยุ่นสูง เพราะฉะนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนมากกว่าปกติ เพราะไม่มีใครมานั่งจ้ำจี้จ้ำไช ยิ่งเรียนยิ่งได้กับ ตัวเอง อีกทั้งยังทราบผลย้อนกลับของการเรียน ทั้งจาก E-Mail การประเมินย่อย การประเมินผลหลัก โดยใช้เว็บไซต์เป็นที่สอบ รวมทั้งการประเมินผลรวมตามการสอบ เพื่อเป็นการเช็คว่าผู้เรียนได้เข้ามาเรียนจริง สามารถทำข้อสอบได้ มีความเข้าใจในเนื้อหา

3.3 หลักการสำคัญของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning)

รักษากิจวัตรเวลาการเรียนแบบเดิมให้ได้มากที่สุด พยายามให้คุณครูและนักเรียนใช้ตารางเวลาเรียนแบบเดิม แต่เปลี่ยนมาเป็นการเรียนแบบออนไลน์ เพื่อรักษากิจวัตรแบบเดิมให้คุ้นชินทำเป็นนิสัย สร้างวินัยในการเรียนแม้จะเป็นที่บ้าน การมีแบบแผนที่ชัดเจนแบบนี้จะช่วยให้งิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปได้แบบราบรื่นมากขึ้น ทั้งการสอน การพูดคุย การประชุม การส่งข้อความอัปเดต

การบ้านต้องไม่เยอะ ไม่ต้องซับซ้อน วิธีการส่งการบ้านต้องสื่อสารเข้าใจง่าย กระชับแบบ bite-size ขนาดสั้นลงจากเดิม เพื่อให้นักเรียนทุกคนสามารถเข้าใจได้ตรงกันและทำการบ้านได้เสร็จสมบูรณ์ ถ้านักเรียนสามารถทำได้ดี ก็จะเกิดแรงบันดาลใจในการเรียน จึงแนะนำให้คุณครูนำการบ้านแบบเดิมที่วางแผนไว้ มาแบ่งย่อยเป็นส่วนเล็กๆ และทยอยส่งไปแต่ละวันเป็นส่วนๆ ไป แบบนี้จะช่วยส่งเสริมกิจวัตรด้วย

คุณครูต้องทำวิดีโอสั้นๆ ประกอบเพิ่ม นอกเหนือไปจากคลิปสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เน็ตต่างๆ แนะนำให้คุณครูสร้างวิดีโอที่เข้าใจง่าย คลิปที่มาจากตัวคุณครูเอง แม้คุณภาพการตัดต่ออาจสู้ไม่ได้ แต่มีประสิทธิภาพสูงมาก เพราะคุณครูมีความสัมพันธ์กับนักเรียนโดยตรง สามารถพูดให้คำแนะนำได้ด้วย อาจทำเป็นคลิปอธิบายการบ้านก็ได้ เสริมจากการส่งการบ้านที่เป็นข้อความ

จัดการสอนแบบ live แต่ไม่ต้องบังคับให้ทุกคนเข้า: ควรจัดแบบ live สัปดาห์ละ 1-2 วันก็พอ เพื่อให้คุณครูกับนักเรียนได้พูดคุยกัน แต่ไม่จำเป็นต้องบังคับให้ทุกคนเข้า เพราะนักเรียนบางคนก็ไม่ได้มีอุปกรณ์พร้อม เวลาไม่ตรงกัน หรือไม่มีอินเทอร์เน็ตที่ติดพอที่บ้าน หลังจากที่ได้ live แล้ว คุณครูจึงควรอัดคลิปเก็บไว้และแชร์ให้นักเรียนที่ไม่ได้เข้า live มาดูย้อนหลัง

พยายามอย่าให้นักเรียนอยู่หน้าจอทั้งวัน แนะนำให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมอื่นๆ ที่หลากหลาย และไม่ใช่กิจกรรมบนคอมพิวเตอร์ เช่น การออกกำลังกาย การอ่านหนังสือ การเขียน การวาดภาพแล้วให้ถ่ายรูปมาส่งเป็นการบ้านแทน

ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมด้วย ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้ปกครองได้ร่วมกันทำกับเด็กๆ ให้การเรียนรู้สนุกยิ่งขึ้นและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมครอบครัว คุณครูควรทำอัปเดตแผนการเรียนรายสัปดาห์ส่งให้ผู้ปกครองดูด้วย และให้ผู้ปกครองสามารถเสนอแนะได้ แบบนี้จะช่วยลดความกังวลได้มาก ช่วยให้ผู้ปกครองรู้ว่าจะช่วยเรื่องการเรียนรู้ของลูกได้ยังไงบ้าง ในแต่ละวันลูกควรทำอะไรบ้าง และช่วยติดตามผลได้ด้วย

4. พัฒนาครูผู้สอนยุค New Normal

ครูเป็นหัวใจของการพัฒนาการศึกษาในหลายประเทศ จุดเน้น คือ การสร้างครูคุณภาพสูง คุณภาพเป็นเลิศ การคัดเลือกครูเข้มข้น คัดเลือกครูจากนักเรียนที่มีผลคะแนนสูงเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ วิชาชีพครูเป็นอาชีพที่คนปรารถนาและเป็นที่นับถือ บ่มเพาะทักษะอาชีพครู มีการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาตนเองของครู แลกเปลี่ยนประสบการณ์ วางระบบพัฒนาครูอย่างครบวงจร

การมุ่งเน้นการพัฒนาครู คือ 1. เปลี่ยนจากครูแบบเดิม เป็นครูที่สอนครอบคลุมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตจริงได้ (Transform Teachers to New Normal in Education) อาทิ โครงการศูนย์กลางการพัฒนา STEM Facilitator เมืองสะเต็มศึกษา ฐานปฏิบัติการสำหรับฝึกแนวทางสะเต็มศึกษาที่จัดตั้งขึ้นโดยเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (Public-Private-People Partnership) ซึ่งจะเป็ต้นแบบในการขยายผลสู่ภูมิภาค โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ครูวิทยุ-คณิตทั่วประเทศมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา และนักเรียนสามารถนำสมรรถนะด้านสะ

เต็มมาใช้ เพื่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพในศตวรรษที่ 21 2. แพลตฟอร์มสนับสนุน เพื่อการพัฒนาครูอย่างยั่งยืน (Supporting Platform for New Normal Teachers) ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการที่เป็น National Online Platform อาทิ ระบบพี่เลี้ยงและการกำกับ MENTORING & SUPERVISING แพลตฟอร์มการให้คำปรึกษา Online STEM Education สำหรับบุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครอง พัฒนาครูให้มีจำนวนเยอะขึ้นเรื่อยๆ เพื่อขยายวิธีการเรียนแบบ STEM Education ได้ จะทำให้เด็กมีความเข้าใจ ทำให้เด็กคิด วิเคราะห์เป็น เมื่อเด็กเรียนระดับมหาวิทยาลัย จะสามารถนำความรู้ด้านการคิด วิเคราะห์ มาประกอบการเรียนได้ ซึ่งตอนนี้มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศทั้ง 38 แห่ง ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ครู ผ่านการพัฒนาครูในทุกพื้นที่ของประเทศ ให้มีความพร้อมสู่การเป็นครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิทยาการคำนวณ

การศึกษายุค New Normal นั้นระบบการศึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมมีการให้ความสำคัญกับกระบวนการ รวมถึง well-being ของนักเรียนแบบองค์รวม เกิดการพัฒนาการศึกษาโดยการรับฟังเสียงสะท้อนจากทุกระดับ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน ร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ออกแบบหลักสูตรโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน มีแบบทดสอบที่หลากหลายเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน รวมถึงนักเรียนและครูร่วมกันออกแบบสภาพแวดล้อมในห้องเรียน อย่างไรก็ตาม แนวทางการปรับการศึกษายุค New Normal จำเป็นต้องปรับบทบาทครูในรูปแบบดั้งเดิมเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ หรือ Learning Facilitator โดยเชื่อว่า คานงัดของการศึกษาไทย คือ การมีครูคุณภาพจำนวนมากที่มีความสามารถในการเป็น Facilitator มีความสามารถในการเชื่อมโยงหลักสูตร

การกำหนดสมรรถนะและบทบาทของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 จึงมีการกล่าวถึงเป็นลำดับแรกๆ เนื่องจากคุณภาพของครูผู้สอนมักเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน และหน้าที่ของครูผู้สอนจึงมิใช่การสอนหนังสือเพื่อส่งต่อความรู้ไปสู่ผู้เรียนเท่านั้น แต่ครูควรเป็นผู้ที่มีบทบาทในการหล่อหลอมให้เกิดทักษะที่สำคัญแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนจึงมีหน้าที่เป็น “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ หรือเรียกว่า ภาระบกร (facilitator)” มากกว่าซึ่งบทบาทสำคัญของครูผู้สอนในยุค New Normal คือ ครูมีหน้าที่วางแผนการจัดการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และเตรียมสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับวัย และเนื้อหาที่เรียน รวมทั้งครูผู้สอนควรกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนรู้โดยครูผู้สอนควรจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ควรมีลักษณะที่เอื้อต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้ลงมือปฏิบัติ และรู้วิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่างๆ จนทำให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างผลผลิตหรือนวัตกรรมต่างๆ ขึ้นมาได้เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของประเทศ ซึ่งคุณลักษณะนี้จะติดตัวผู้เรียนไปตลอดชีวิต ต้องฝึกให้ผู้เรียนเรียนรู้ภูมิปัญญาหลักของไทยและจากทั่วโลก ที่สำคัญต้องให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการที่จะแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ

ครูผู้สอนควรจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ เน้นการวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายบุคคลมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ฝึกให้ผู้เรียนตรวจสอบ ทบทวน และกำกับตนเองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องมีความมั่นใจในตนเอง และสนับสนุนให้ผู้เรียนกล้าคิดนอกกรอบ คิดสิ่งที่แปลกแหวกแนวไม่เหมือนความคิดของคนทั่วไป ครูควรเตรียมคำถามที่แปลกใหม่/ท้าทายความสามารถของผู้เรียน และในการสอนให้ผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรมได้นั้น ครูผู้สอนต้องฝึกให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการทำโครงการ/โครงการที่มีการสรุปผลการศึกษาค้นคว้าในรูปแบบการจัดสัมมนา

การเสวนา และการจัดนิทรรศการ เป็นต้น เพราะรูปแบบการเรียนรู้ลักษณะนี้จะเป็นเวทีให้ผู้เรียนได้ฝึกการบริหารจัดการ การวางแผน การแก้ปัญหา ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนๆ อันเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ผลิตผลงาน หรือนวัตกรรมที่เป็นองค์ความรู้จากกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์นั่นเอง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในยุค New Normal จึงควรเป็นการเรียนการสอนที่เน้นการคิดอย่างสร้างสรรค์ (Creative Learning) ด้วยเช่นกัน

ครูผู้สอนในยุค Thailand 4.0 คือ เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ที่ทำหน้าที่หล่อหลอมให้ผู้เรียนเกิด “ทักษะ” ด้านต่างๆ ที่คงอยู่และมีพัฒนาการเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเน้นให้ผู้เรียนใช้การคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหา และการคิดสร้างสรรค์ ที่สามารถนำไปเป็นฐานในการสร้างผลผลิตหรือนวัตกรรม (Innovation) ได้ในอนาคต

5. การเตรียมหลักสูตร

การศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูป เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การศึกษาหรือหลักสูตรในยุค New Normal ครูต้องฝึกให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดมากกว่าการใช้ความจำไม่เน้นการสอน/การเรียนรู้แบบท่องจำไม่เน้นการสอบเพื่อให้ได้คะแนนสูงๆ ครูผู้สอนควรเลิกการบรรยายเป็นสำคัญ แต่ควรให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ (Problem Base Learning) และใช้การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ลักษณะเหล่านี้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนได้แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาที่ได้รับมอบหมายอย่างมีกระบวนการและมีขั้นตอน ซึ่งจะทำได้มาซึ่งความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์และเป็นความรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง

นอกจากนี้ ครูต้องสอนน้อย แต่ให้ผู้เรียนเรียนมาก และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนเลือกเรียนและกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของตนโดยครูผู้สอนต้องเชื่อมั่นในตัวผู้เรียนที่มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ในขณะเดียวกัน หลักสูตรทุกระดับควรมีการสอนเรื่องความดีและคุณธรรมควบคู่ไปกับการสอนเรื่องขององค์ความรู้โดยเฉพาะครูผู้สอนและพ่อแม่ควรเริ่มสั่งสอนและปลูกฝังด้านคุณธรรมให้กับเด็กตั้งแต่วัยเยาว์ การศึกษาในระดับปฐมวัย ให้เด็กรู้จักแยกแยะความดีกับความชั่ว ให้รู้จักแบ่งปัน มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีความละเอียดหรือเกรงกลัวต่อบาป เพราะคุณธรรมเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

สถาบันการศึกษาควรมีการส่งเสริมการเรียนการสอนและนำ “STEM Education (Science, Technology, Engineering, Mathematics)” มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เพราะเป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับโลกและวัตถุต่างๆ ซึ่งมีความสำคัญยิ่งซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและรู้เท่าทันโลกหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น และสามารถนำความรู้ในศาสตร์เหล่านี้ (STEM) ไปบูรณาการและพัฒนานวัตกรรม (Innovation) อันเป็นฐานในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคตได้นอกจากนี้โรงเรียน สถานประกอบการของรัฐและเอกชน พิพิธภัณฑ์ แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ฯลฯ ควรจัดให้มีห้องเรียนห้องปฏิบัติการ ห้องแสดงนิทรรศการ และห้องสาธิต เพื่อให้ผู้เรียนได้มาศึกษาดูงานได้สะดวก เพราะการเรียนรู้ในยุค New Normal ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนแล้วอีกต่อไป แต่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้นอกห้องเรียนได้ตลอดเวลา

การจัดการเรียนรู้ทุกวิชาควรต้องเป็นไปในทำนองเดียวกัน โดยมีความทันสมัย ไม่กำหนดรูปแบบการเรียนรู้ที่ตายตัว แต่ควรมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมตามความ

ถนัดของผู้เรียนและสถานการณ์ต่างๆ มีกระบวนการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง และผู้เรียนทุกคนต้องร่วมมือกันในการเรียนรู้ นอกจากนี้การจัดความพร้อมของโรงเรียนแต่ละแห่งควรต้องเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นสื่อ อุปกรณ์ ครูผู้สอน และอาคารสถานที่ เพื่อไม่ให้เกิดการเปรียบเทียบถึงความแตกต่าง อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงหลักสูตรอย่างเดียวยังคงไม่เพียงพอต่อการก้าวสู่ยุค New Normal ที่ประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องปรับปรุงตำราเรียนที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ เกิดความสงสัย เกิดคำถาม และอยากค้นคว้าหาคำตอบ ดังนั้น ตำราเรียนจึงควรต้องตอบสนองความต้องการของผู้เรียนจริงๆ และระบบการประเมินก็ควรให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะข้อสอบที่ใช้วัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ควรเป็นข้อสอบอัตนัยหรือเป็นสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในลักษณะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดแก้ปัญหา เป็นต้น อันจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด

Google Classroom เปิดให้บริการสำหรับทุกคนที่ใช้ Google Apps for Education ซึ่งเป็นชุดเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่ให้บริการฟรี ประกอบด้วย Gmail, เอกสาร และโดรฟ์ Classroom ได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยให้ครูสามารถสร้างและเก็บงานได้โดยไม่ต้องสิ้นเปลืองกระดาษ มีคุณลักษณะที่ช่วยประหยัดเวลา เช่น สามารถหาสำเนาของ Google เอกสารสำหรับนักเรียนแต่ละคนได้โดยอัตโนมัติ โดยระบบจะสร้างโฟลเดอร์ของโดรฟ์สำหรับแต่ละงานและนักเรียนแต่ละคนเพื่อช่วยจัดระเบียบให้ทุกคน นักเรียนสามารถติดตามว่ามีอะไรครบกำหนดบ้างในหน้างาน และเริ่มงานได้ด้วยการคลิกเพียงครั้งเดียว ครูสามารถดูได้อย่างรวดเร็วว่าใครทำงานเสร็จหรือไม่เสร็จบ้าง ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นและให้คะแนนโดยตรงได้แบบเรียลไทม์ใน Classroom

6. พัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ (English skills)

ทักษะภาษาอังกฤษเป็นหัวใจสำคัญในการสื่อสารกับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การค้าขาย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในยุค New Normal ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (English Proficiency) จึงนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะภาษาอังกฤษจะช่วยให้เด็กไทยสามารถค้นคว้าหาข้อมูลและติดตามความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยี และวิทยาการด้านต่างๆ ได้จากทั่วโลกในขณะเดียวกัน หากเด็กไทยต้องการเผยแพร่ความคิด บทความงานวิจัย ตำรา วัฒนธรรม และนวัตกรรมต่างๆ ไปสู่เวทีโลก

การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสถาบันการศึกษาจึงควรต้องปรับเปลี่ยนให้มีความทันสมัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเรียนในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน โดยเฉพาะรูปแบบการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับอาจารย์ชาวต่างชาติบ้าง และควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันตามโอกาสที่เหมาะสม ครูไม่ควรเน้นการสอนเฉพาะหลักไวยากรณ์เท่านั้น เพราะในสมัยก่อนเด็กไทยอาจจะทำข้อสอบได้ แต่พูดหรือสนทนาภาษาอังกฤษไม่ได้เลย ดังนั้น ในปัจจุบันการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ นอกจากการสอนหลักไวยากรณ์แล้ว ครูผู้สอนจำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกสนทนาภาษาอังกฤษกับเจ้าของภาษาในสถานการณ์จริงด้วย และควรเริ่มเรียนภาษาอังกฤษหรือภาษาที่สองในช่วงต้นๆ ของชีวิต เพราะเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเรียนรู้ซึ่งจะช่วยให้การเรียนภาษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

7. ลดช่องว่างทางดิจิทัลในประเทศไทย

จากข้อมูลของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU) พบว่า ปัญหาของครัวเรือนในประเทศไทยที่ใหญ่กว่าการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตจากที่บ้านคือ การไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้ที่บ้าน หากเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก ประเทศไทยมีสัดส่วนครัวเรือนที่มีคอมพิวเตอร์เพียงร้อยละ 21 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั่วโลกที่ร้อยละ 49 และค่าเฉลี่ยของประเทศกำลังพัฒนาที่ร้อยละ 38 ขณะที่ประเทศไทยมีสัดส่วนครัวเรือนที่มีอินเทอร์เน็ตที่บ้านร้อยละ 68 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของทั่วโลกที่ร้อยละ 55 และค่าเฉลี่ยของประเทศกำลังพัฒนาที่ร้อยละ 44 ในปี พ.ศ. 2561

การเข้าถึงคอมพิวเตอร์ของครัวเรือนยิ่งยากมากขึ้นหากเป็นครัวเรือนที่มีฐานะยากจน จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ในปี 2560 ในประเทศไทย ครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีน้อยกว่า 2 แสนบาทมีคอมพิวเตอร์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพียงร้อยละ 3 ของครัวเรือนทั้งหมด ขณะที่ครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 2 แสนบาทขึ้นไปมีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตร้อยละ 19 ของครัวเรือนทั้งหมด และหากจำแนกตามภูมิภาค พบว่า กรุงเทพมหานครมีสัดส่วนครัวเรือนที่มีคอมพิวเตอร์สูงถึงร้อยละ 42 ของครัวเรือนทั้งหมด ซึ่งอยู่ในระดับที่สูงกว่าในภาคอื่นๆ มากกว่าเท่าตัว กล่าวคือ ครัวเรือนที่มีคอมพิวเตอร์มีสัดส่วนร้อยละ 21 ในภาคกลาง ร้อยละ 19 ในภาคเหนือ ร้อยละ 17 ในภาคใต้ และร้อยละ 14 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

7.1 ช่องว่างทางดิจิทัลจะยิ่งทำให้ช่องว่างทางการศึกษาผ่านการเรียนออนไลน์เพิ่มมากขึ้น

เมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้การเรียนในมหาวิทยาลัยเปลี่ยนเป็นออนไลน์ ช่องว่างทางดิจิทัลนี้จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาของนักศึกษาที่ไม่มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่บ้าน การเปลี่ยนจากการเรียนในห้องเรียนเป็นการเรียนออนไลน์จะทำให้ นักศึกษาจำนวนมาก โดยเฉพาะที่มาจากครอบครัวที่ยากจนถูกทิ้งไว้ข้างหลัง จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในปี 2560 นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับอนุปริญญาและปริญญาในสถาบันอุดมศึกษาของไทยมีจำนวนทั้งหมดเกือบ 1.9 ล้านคน ทั้งนี้ คาดการณ์ว่าสัดส่วนของนักศึกษาอย่างน้อยร้อยละ 25 มาจากครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีน้อยกว่า 2 แสนบาท ในสถานการณ์ปกติก่อนการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนอาจไม่มีคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ตใช้ที่บ้าน แต่ยังสามารถเข้าถึงคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตได้จากมหาวิทยาลัยหรืออินเทอร์เน็ตคาเฟ่ ดังนั้น การปิดมหาวิทยาลัยและเปลี่ยนการเรียนเป็นออนไลน์แทน กลับทำให้นักศึกษาส่วนหนึ่งไม่สามารถเข้าร่วมการเรียนออนไลน์ได้ จากการสัมภาษณ์อาจารย์ในบางมหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาส่วนหนึ่งที่ไม่มีคอมพิวเตอร์ที่บ้าน ต้องไปรวมกันใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของเพื่อนที่หอพัก ซึ่งอาจทำให้เสี่ยงติดโรค หากเกิดการระบาดขึ้นอีก

7.2 มาตรการความช่วยเหลือที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่ช่วยให้นักศึกษาเรียนออนไลน์ได้จริง

แม้ว่ากระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ออกประกาศเพื่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานและสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดให้มีมาตรการเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบ เช่น ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาลดค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากนักศึกษาในภาคการศึกษาที่จะถึงนี้ รวมทั้งจัดหาโปรแกรมแพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์มาให้มหาวิทยาลัยและนักศึกษาใช้และหารี้อร่วมกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจัดแพ็คเกจราคาพิเศษสำหรับอาจารย์และนักศึกษา และมหาวิทยาลัยต่างๆ ได้มีมาตรการความช่วยเหลือแก่นักศึกษา เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แจกซิม อินเทอร์เน็ตให้นักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังคืนค่าหอพักให้นักศึกษา ส่วนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้นักศึกษาผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาและ

ค่าหอพัก ในขณะที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมคืนค่าเทอมร้อยละ 15-25 ให้แก่นักศึกษาในภาคเรียนที่ 2/2562 เป็นต้น

มาตรการดังกล่าวข้างต้นน่าจะสามารถช่วยเหลือนักศึกษาได้ส่วนหนึ่ง โดยหากทุกมหาวิทยาลัย แจกซิมอินเทอร์เน็ตให้แก่ นักศึกษาทุกคน ก็จะทำให้ นักศึกษาสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้มากขึ้น แต่หากนักศึกษายังไม่มีคอมพิวเตอร์ก็จะยังไม่สามารถเรียนออนไลน์จากที่บ้านได้อยู่ดี แม้ว่านักศึกษามี สมาร์ทโฟน แต่การเรียนออนไลน์และการเขียนบนสมาร์ตโฟนเป็นสิ่งที่ยากลำบาก

ดังนั้น รัฐบาลควรพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้เรียนออนไลน์จากที่บ้าน โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่มาจากครัวเรือนที่มีรายได้น้อย ซึ่งได้รับผลกระทบหนักสุด และต้องได้รับความช่วยเหลือโดยด่วน โดยให้เงินสนับสนุนซื้อคอมพิวเตอร์แก่นักศึกษาที่มาจากครัวเรือนที่มีฐานะยากจน ในขณะเดียวกัน แต่ละมหาวิทยาลัยควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อสอบถามและพิจารณา ให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาที่ไม่มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในการเรียนออนไลน์เพื่อให้มั่นใจว่า นักศึกษาทุกคนจะสามารถเข้าถึงการเรียนออนไลน์ได้จริง นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรพิจารณาคืนค่า เทอมบางส่วนเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่ยากจนและครอบครัวที่ได้รับ ผลกระทบทางลบจากโควิด-19 ด้วย

ช่องว่างทางดิจิทัลในประเทศไทยเป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อครัวเรือนที่ยากจนมา นานแล้ว วิกฤติการแพร่ระบาดของโควิด-19 ครั้งนี้ยิ่งตอกย้ำความสำคัญของการลดช่องว่างทางดิจิทัลให้ มากขึ้น รัฐบาลจึงจำเป็นต้องจัดสรรเงินเพื่อช่วยเหลือนักศึกษากลุ่มนี้เพื่อให้สามารถเรียนออนไลน์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้สถานการณ์ที่มีการคาดการณ์กันว่า สถานการณ์โควิด-19 จะยังคงอยู่กับเราไป อย่างน้อย 12-18 เดือน เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ที่นักศึกษากลุ่มนี้ไว้ข้างหลังและสร้างความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษาไปมากกว่านี้

สุดท้าย นอกเหนือจากโจทย์การเข้าถึงเทคโนโลยีของนักศึกษาในการเรียนออนไลน์ภายใต้ สถานการณ์โควิด-19 แล้ว มหาวิทยาลัยยังต้องเผชิญกับความท้าทายขนาดใหญ่ในการปรับตัวสู่การเรียน การสอนและการสอบออนไลน์ เพื่อให้การศึกษาของไทยมีผลสัมฤทธิ์ในการสร้างทักษะแก่นักศึกษาไม่ ต้อยไปกว่าเดิม โดยเฉพาะในวิชาที่ต้องอาศัยการปฏิบัติมาก ภารกิจดังกล่าวจำเป็นต้องดำเนินการอย่าง เร่งด่วน และอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนทั้งในภาคการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชนเพื่อให้ ประเทศไทยสามารถผ่านพ้นวิกฤติครั้งนี้ไปได้ด้วยดี (ดร. เสาวรัจ รัตนคำฟู, [ออนไลน์], 2563)

7.3 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล สารสนเทศ ความรู้และภูมิปัญญายุค New Normal

การศึกษายุค New Normal ต้องนำความรู้ให้ความสัมพันธ์กับสารสนเทศ การสร้างความ เข้าใจในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับสารสนเทศเพิ่มเติมย่อมสร้างความเข้าใจของความรู้ยิ่งขึ้น และหากให้กว้างออกไปถึงความสัมพันธ์กับข้อมูลและภูมิปัญญา ทำให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไปอีกใน ประเด็นในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล สารสนเทศ ความรู้และภูมิปัญญาสามารถเริ่มจากการเข้าใจ ว่า ข้อมูล (data) ชุดข้อเท็จจริงเชิงวัตถุที่ไม่มีลักษณะต่อเนื่องกับเหตุการณ์ต่างๆ ในบริบทขององค์กร หากอยู่ในรูปแบบของตัวเลขจะยังไม่ได้ผ่านการตีความ (Ikujiro Monika, Hirakata Takeuchi, 1995 : p. 58.) ซึ่งการจะประเมินผลคุณค่าการจัดการข้อมูลสามารถพิจารณาได้ 2 ด้าน คือ (1) ด้านเชิงปริมาณ พิจารณาในเรื่องค่าใช้จ่าย (cost) ความเร็ว (speed) และปริมาณความจุ (capacity) (2) ด้านเชิงคุณภาพ พิจารณาเรื่องเวลา (time) ความเกี่ยวข้อง (relevance) และความชัดเจน (clarity) (Thomas H. Davenport & Laurence Prusak, 1997 : p. 2)

โดยการนำข้อมูลผ่านกระบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อมุ่งไปใช้ในการบริหารจัดการ และการตัดสินใจ โดยที่บริบทของกระบวนการนี้ เกิดจากสามัญสำนึก ความเชื่อ หรือประสบการณ์ของผู้ใช้สารสนเทศนั้น (บุญดี บุญญาภิกิจและคณะ, 2549 : 14) การพัฒนาข้อมูลให้เป็นสารสนเทศนั้นมีหลายวิธี ได้แก่ (1) อรรถาธิบาย (contextualized) คือ การรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ต้องการ (2) การจัดหมวดหมู่(categorized) คือ การจัดหน่วยย่อยๆ หรือองค์ประกอบสำคัญของข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ (3) การคำนวณ (calculated) คือ การนำข้อมูลนั้นๆ มาวิเคราะห์ตามหลักคณิตศาสตร์หรือสถิติ (4) การตรวจความถูกต้อง (corrected) คือ การพิจารณาถึงข้อผิดพลาดของข้อมูลที่เกิดขึ้นหรือความคลาดเคลื่อนของข้อมูลแล้วนำข้อมูลนั้นมากลับกรองให้ถูกต้อง (5) การย่อความ (condensed) คือการสรุปข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่สั้น กระชับและชัดเจน

Lunn ให้คำนิยามของผู้มีความสามารถสูงไว้ว่า คือ ความสามารถของบุคคลที่จะสร้างผลการปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์แบบซึ่งเป็นผลมาจากพฤติกรรมและความสามารถที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โดยไม่ใช้ความพยายามใดๆ (Lunn, T.R, 1992)

Robertson & Abby ให้คำนิยามของผู้มีความสามารถสูงไว้ว่า คือ ผู้ซึ่งคาดหวังว่าจะสร้างผลการปฏิบัติงานได้ดีกว่าบุคคลอื่นทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยมีความคิดสร้างสรรค์ และต้องการเติบโตไม่ว่าจะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหรือไม่ก็ตาม การจัดการผู้มีความสามารถสูงจึงเป็นกระบวนการจัดการอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นผลมาจากความคาดหวังที่แตกต่างกันของผู้มีความสามารถสูง (Robertson, A. & Abby, G., 2003)

Berger & Berger (Walker, W.J. 2002 : pp. 12-14) ให้คำนิยามของผู้มีความสามารถสูงไว้ว่า คือ กลุ่มพนักงานที่สามารถทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นทำงานได้ ประสพผลสำเร็จและเป็นบุคคลที่มีขีดความสามารถหลักและคำนึงตามท้องถื่นต้องการ (Berger, A.L. & R. D., 2004) บุคลิกลักษณะที่แตกต่างและโดดเด่น จากบุคคลอื่นซึ่งบุคลิกลักษณะนั้นจะต้องเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน รวมถึงการมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงาน รวมถึงการมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติซึ่งจะส่งผลให้ผู้มีความสามารถสูงไม่เพียงแต่จะต้องเป็นผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง (High Performance) เท่านั้น หากแต่จะต้องเป็นผู้ที่มีศักยภาพในการปฏิบัติงานในระดับสูง (High Potential) ด้วย ซึ่งสาเหตุที่ผู้มีความสามารถสูงจะต้องมีคุณสมบัติทั้ง 2 ประการ เนื่องจากผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานดี ณ ขณะนั้นแต่ไม่ได้เป็นสิ่งรับประกันว่าในอนาคตผู้นั้นจะสามารถปฏิบัติงานได้ดีดังเดิมขณะที่ผู้ที่มีศักยภาพในการปฏิบัติงานสูงนั้นจะเป็นสิ่งรับประกันผลการปฏิบัติงานในอนาคต อีกทั้งการมีศักยภาพในการปฏิบัติงานสูงจะเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความสามารถในการจัดการกับเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และความสามารถในการปฏิบัติงานได้ดีในลักษณะงานหรือสถานการณ์ที่มีความหลากหลาย

ดังนั้น โดยการนำสารสนเทศผ่านกระบวนการคิด สารสนเทศยังสามารถพัฒนาขึ้นไปเป็นความรู้ เชื่อมโยง เปรียบเทียบกับความรู้อื่นจนเกิดเป็นความเข้าใจและนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ สถานการณ์ต่างๆ ได้โดยไม่จำกัดช่วงเวลา (กรีติ ยศยิ่งยง, 2550 : 13) ซึ่งกระบวนการนั้นสามารถจำแนกได้เป็นหลายวิธี ได้แก่ (1) การเปรียบเทียบ (comparison) หมายถึง การนำสารสนเทศที่เกี่ยวกับสถานการณ์หนึ่งมาเปรียบเทียบกับสถานการณ์อื่นที่ทราบอยู่ก่อน (2) การพิจารณาความสำคัญ (consequences) หมายถึง การพิจารณาสารสนเทศนั้นว่ามีความเหมาะสมหรือสำคัญเพียงพอนำมาประกอบการตัดสินใจและนำไปปฏิบัติหรือไม่อย่างไร (3) การเชื่อมโยง (connections) หมายถึง การพิจารณาว่าสารสนเทศเหล่านี้เกี่ยวข้องกับหรือเชื่อมโยงกับคนหรืองานในส่วนใดบ้าง (4)การสนทนา (conversation)

หมายถึง การสนทนากับผู้อื่นเพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของสารสนเทศนั้นๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ (Thomas H. Davenport & Laurence Prusak, 1997, p. 6)

ดังกล่าวการพัฒนาสารสนเทศ กระบวนการคิดก้าวข้ามสู่ความรู้เป็นขั้นตอนการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศในเชิงผลิตและประยุกต์ หลังจากนั้น หากแยกแยะการใช้ประโยชน์จากความรู้เพื่อนำไปสู่เป้าหมายในบั้นปลาย ความรู้นั้นจะพัฒนาไปเป็นภูมิปัญญา (wisdom) (ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ, 2548 : 15)

8. ความสำคัญของการจัดการความรู้

ความสำคัญของการจัดการความรู้เด่นชัดเป็นที่ยอมรับว่า ถ้าหากองค์กรใดมีการจัดการความรู้ที่พัฒนาให้เป็นระบบแล้วจะสามารถทำให้การลงทุนในธุรกิจนั้นมีความเสี่ยงน้อยลง มีต้นทุนต่ำ มีผลกำไรในการประกอบการสูง เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคระบบเศรษฐกิจใหม่ (the new economic) คือ สังคมฐานความรู้ อันเป็นโลกยุคสังคมข่าวสาร การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือทางธุรกิจที่สำคัญ ดังคำกล่าวที่ว่า “การเติบโตของความรู้และองค์กรธุรกิจมีความต้องการใช้ความรู้มากขึ้น ทำให้ลักษณะของการทำงานในองค์กรเปลี่ยนแปลงไป เป็นงานที่ต้องใช้ความรู้”

นอกจากนี้ ความรู้ยังเป็นสินทรัพย์ที่สำคัญและมีอยู่ในสมองมนุษย์ที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความมั่งคั่งอันเป็นปัจจัยใหม่ในโลกยุคเศรษฐกิจใหม่ เช่น บริษัท ผลิตซอฟต์แวร์อย่างไมโครซอฟท์ ไม่มีโรงงานและมีทรัพย์สินที่จับต้องในสัดส่วนที่น้อยมาก มีเพียงบุคลากรในองค์กรที่เป็นทรัพย์สินที่ไม่สามารถจับต้องได้ คือ ความรู้ ทำให้การวัดความสำเร็จขององค์กรในปัจจุบันในยุคใหม่ จะวัดความสามารถขององค์กรจากขีดความสามารถในการสร้าง “คุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กร หรือ เรียกว่า “Value Creation” การบริหารจัดการจะใช้เครื่องมือที่นำมาสร้างคุณค่าในรูปของทรัพย์สินที่ไม่สามารถจับต้องได้ (intangible assets) เป็นหลัก ซึ่งผลที่เกิดขึ้นเป็นตัวชี้วัดถึงโอกาสและขีดความสามารถขององค์กรที่จะประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืนในอนาคตจึงทำให้การจัดการความรู้เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญในยุคสังคมฐานความรู้และยุคสารสนเทศอันมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของเศรษฐกิจยุคใหม่

การจัดการความรู้ยังมีความสำคัญอีกมาก เช่น (1) ช่วยสร้างนวัตกรรมที่ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์และบริการเกิดความแตกต่างจากคู่แข่ง ได้เปรียบทางการแข่งขัน มีอำนาจการต่อรองและสร้างความพอใจให้กับลูกค้า (2) เป็นเครื่องแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practices) และกระบวนการทำงาน ทำให้เกิดการร่วมมือ ปฏิบัติงานทั้งเสริมสร้าง กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง (3) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและผลผลิต (4) เพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติงาน รวมถึงการตัดสินใจในการลงทุนและแก้ปัญหา และ (5) สามารถนำสินทรัพย์ความรู้ที่มีอยู่ทั้งนอกและในองค์กรมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กล่าวโดยสรุป การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือทางธุรกิจที่สำคัญ ทำให้องค์กรสามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความสำคัญจะเด่นชัดยิ่งขึ้นในธุรกิจที่ต้องอาศัยความรู้เป็นสำคัญ

9. ความหมายขององค์การแห่งการเรียนรู้

Peter Senge ศาสตราจารย์วัย 50 ปี ของสถาบัน MIT ของสหรัฐอเมริกา ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ MIT Center for Organizational Development และเป็นผู้เขียนหนังสือชื่อ “The fifth Discipline” ได้ให้ความหมายของ “Learning Organization” ว่า “เป็นองค์การที่ซึ่งคนใน

องค์การได้ขยายขอบเขตความสามารถของตนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับบุคคลระดับกลุ่มและระดับองค์การเพื่อนำไปสู่จุดหมายที่บุคคลในระดับต่างๆ ต้องการอย่างแท้จริงเป็นองค์การที่มีความคิดใหม่ๆ และการแตกแขนงของความคิดได้รับการยอมรับเอาในใฝ่และเป็นองค์การที่ซึ่งบุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในเรื่องของวิธีการที่จะเรียนรู้ไปด้วยกันทั้งองค์การ” แนวทาง 5 ประการ ในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ (The Five Disciplines) ได้เสนอแนวความคิดของการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ด้วยกรอบความรู้ 5 สาขา วิชาการ ที่เรียกว่า The five disciplines ซึ่งจะเป็นแนวทางหลักในการสร้างองค์การการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น The five disciplines หรือแนวทางสำคัญ 5 ประการที่จะผลักดันและสนับสนุนให้เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ขึ้นประกอบด้วย

1. การเรียนรู้ของสมาชิกในองค์กร (Personal Mastery) คือ ลักษณะการเรียนรู้ของคนในองค์การซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงการเรียนรู้ขององค์การได้สมาชิกขององค์การที่เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้นั้นจะมีลักษณะสนใจและใฝ่หาที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอมีความปรารถนาที่จะเรียนรู้เพื่อเพิ่ม ศักยภาพของตน มุ่งสู่จุดหมาย และความสำเร็จที่ได้กำหนดไว้

2. ความมีสติ (Mental Model) คือ แบบแผนทางจิตสำนึกของคนในองค์การซึ่งจะต้องสะท้อนถึงพฤติกรรมของคนในองค์การองค์การแห่งการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ เมื่อสมาชิกในองค์การมีแบบแผนทางจิตสำนึก หรือความมีสติที่เอื้อต่อการสะท้อนภาพที่ถูกต้องชัดเจน และมีการจำแนกแยกแยะโดยมุ่งหวังที่จะปรับปรุงความถูกต้องในการมองโลกและปรกฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งการทำความเข้าใจในวิธีการที่จะสร้างความกระจ่างชัด เพื่อการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องหรือมีวิธีการที่จะตอบสนองความเปลี่ยนแปลงที่ปรากฏอยู่ได้อย่างเหมาะสม มี Mental Ability ไม่ผันแปรเร็วหรือท้อถอยเมื่อเผชิญกับวิกฤตการณ์ต่างๆ ซึ่งการที่จะปรับ Mental model ของคนในองค์การให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องอาจจะใช้หลักการของศาสนาพุทธในการฝึกสติรักษาจิต และดำรงตนอยู่ในธรรมะ

3. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของคนในองค์การ (Shared Vision) คือ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของคนทั้งองค์การองค์การแห่งการเรียนรู้จะต้องเป็นองค์การที่สมาชิกทุกคนได้รับการพัฒนาวิสัยทัศน์ของตนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์รวมขององค์การซึ่งจะสนับสนุนให้เกิดการรวมพลังของสมาชิกที่มีความคาดหวังต่อความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าต่อไปภายใต้จุดมุ่งหมายเดียวกันของคนทั้งองค์การ

4. การเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning) คือ การเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกในองค์การโดยอาศัยความรู้และความคิดของมวลสมาชิกในการแลกเปลี่ยน และพัฒนาความฉลาดรอบรู้และความสามารถของทีมให้บังเกิดผลยิ่งขึ้น เรียกว่า การอาศัยความสามารถของสมาชิกแต่ละบุคคล องค์การแห่งการเรียนรู้จะเกิดได้เมื่อมีการรวมพลังของกลุ่มต่างๆ ภายในองค์การเป็นการรวมตัวของทีมงานที่มีประสิทธิภาพสูงซึ่งเกิดจากการที่สมาชิกในทีมมีการเรียนรู้ร่วมกันมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

5. ระบบการคิดของคนในองค์การ (Systems Thinking) คือ กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบเป็นกระบวนการในการหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นเห็นแบบแผน เห็นขั้นตอนของการพัฒนา คือ เห็นทั้งป่า และเห็นต้นไม้แต่ละต้นด้วย (See Wholes instead of part, See the forest and the trees)

10. การมุ่งเน้นพัฒนาเยาวชน

แนวคิดสำคัญเกี่ยวกับนักเรียน (เยาวชน) นับตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมามีนักวิชาการหลายสาขาวิชาได้สนใจศึกษาจิตใจของเด็กวัยรุ่นอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ในหลายแง่มุมโดยมุ่งมั่นศึกษาถึงสภาพธรรมชาติตามวัยเพื่อนำความรู้มาช่วยเด็กวัยรุ่นให้เข้าใจตัวเองและสามารถปรับตัวทันต่อ

วิวัฒนาการทางสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมอีกทั้งฝ่ายบุคคลมีหน้าที่ทำงาน ด้านการเสริมสร้างพัฒนาการวัยรุ่นก็จะได้เข้าใจและได้ช่วยเหลือได้ถูกต้อง (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545 : 330) ฉะนั้นแนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่นนี้สังคมไทยได้สืบเนื่องจากคำประกาศขององค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้ปีพุทธศักราช 2528 เป็นปีเยาวชนสากล ซึ่งทางคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้วันที่ 20 กันยายนของทุกๆ ปี เป็น “วันเยาวชนแห่งชาติ” โดยถือว่าเป็นวันที่เป็นสิริมงคลอย่างหนึ่งเนื่องจากเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของพระมหากษัตริย์แห่งจักรีวงศ์ถึงสองพระองค์ทรงเสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติขณะยังทรงพระเยาว์กล่าวคือ (1) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชสมภพเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2396 และ (2) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลทรงพระราชสมภพเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2468 สภาพสังคมไทยสมัยก่อนการประกาศการเข้าสู่วัยรุ่นของเด็กหญิง-ชายจะต้องผ่านพิธีกรรมการโกนจุกหรือตามพิธีกรรมต่างๆ ที่คนสมัยนั้นได้จัดทำกันขึ้นให้แก่เด็กหญิงชายที่เข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งเรื่องเหล่านี้มีผลทางจิตวิทยาอย่างลึกซึ้งในแง่ของการปรับตัวการดำเนินชีวิตการเตรียมตัวเพื่อเป็นผู้ใหญ่ที่มั่นคงของวัยรุ่นการยอมรับความเป็นวัยรุ่นทั้งของเด็กและผู้ใหญ่ที่มีความสัมพันธ์กับเด็กด้วยเหตุนี้ความสัมพันธ์กันระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่หรือผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียนนั้น ซึ่งมีลักษณะเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กันการการนำพุทธวิธีการให้คำปรึกษามาใช้กับนักเรียน เพื่อเป็นการชี้แนะแนวทางวิถีดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและมีความเหมาะสมแก่วัยและก็เป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนในสังคมอีกด้วย

สำหรับแนวคิดสำคัญเกี่ยวข้องกับนักเรียนนี้ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อในการศึกษาไว้ 3 ประเด็นหลัก กล่าวคือ (1) ความหมายของนักเรียน (2) ความต้องการของนักเรียนและ (3) ปัญหาของนักเรียนซึ่งจะได้อธิบายตามลำดับดังนี้

10.1 ความหมายของเยาวชน

“เยาวชน” โดยความหมายตามรากศัพท์ “เยาวชน” หมายถึง ความเจริญวัยหรือการเจริญที่เข้าสู่วัยวุฒิภาวะ (ฝนทิพย์ จักรทอง, 2543 : 5) คือ เป็นวัยย่างเข้าสู่วัยเป็นผู้ใหญ่โดยถือเอาความพร้อมทางร่างกายเป็นเครื่องตัดสิน (สุชา จันทน์เอม, 2540 : 136) ซึ่งลักษณะสำคัญของวัยนี้ต้องการความเป็นอิสระการคิดมีลักษณะเป็นเหตุผลมากขึ้นเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมและแนวคิดต่างๆ ได้พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนมากกว่าครอบครัว (สุวรี ศิวะแพทย์, 2549 : 29)

การที่เยาวชนให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนดังกล่าวสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจที่เป็นช่วงต่อชีวิตระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่เห็นได้ชัดของรูปร่างที่โตใหญ่ขึ้นและทรวดทรงที่แสดงออกให้เห็นการเป็นเพศหญิงหรือชายซึ่งแตกต่างออกไปมากจากวัยเด็กเล็กนอกจากนี้จิตใจของเยาวชนยังมีลักษณะเฉพาะมีอารมณ์ค่อนข้างไวและรุนแรงกว่าวัยอื่นๆ เช่น มีความกังวลความเศร้าซึ่งสิ่งเหล่านี้จะรุนแรงขึ้นถ้ามีความกดดันจากสิ่งแวดล้อม (สุชา จันทน์เอม, 2541 : 114) ฉะนั้น ระหว่างคาบเกี่ยวความเป็นเด็กต่อเนื่องความเป็นผู้ใหญ่ นับเป็นเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตถ้าเด็กเยาว์ชนผู้ใดได้ดำเนินชีวิตในช่วงเวลานี้ผ่านพ้นไปอย่างราบรื่น มีปัญหาไม่ซับซ้อนมากนัก เด็กเยาว์ชนผู้นั้นย่อมเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ด้วยดี และมักจัดการกับชีวิตในวัยผู้ใหญ่ได้อย่างราบรื่น แต่ถ้าเป็นไปในทางตรงกันข้ามวัยนี้จะเป็นวัยที่ประสบความยุ่งยากมาก จนทำให้นักวิชาการในหลายทศวรรษที่ผ่านมาเรียกว่าเป็น “วัยวิกฤต” เช่น แอริคสัน (Erikson) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า เยาวชนเป็นระยะเวลาที่มนุษย์มีความสับสนทางจิตใจมากที่สุดยิ่งกว่าวัยอื่นๆ (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545 : 329)

การช่วยให้เด็กสามารถข้ามพ้นวัยแห่งวิกฤตนี้ได้ พ่อแม่ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้ใกล้ชิดและองค์กรต่างๆ ทุกภาคส่วนของสังคมต้องให้ความสนใจอย่างจริงจังในการช่วยเหลือให้เขาเป็นเด็กดีมีจรรยาบรรณปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมปัจจุบัน

ซึ่งผู้ที่มีความใกล้ชิดกับเด็ก คือ พ่อแม่มีได้อบรมสั่งสอนลูกเท่าที่ควร เพราะสังคมบังคับเร่งรีบทำมาหากิน จนกลายเป็นการเลี้ยงเด็กได้แต่ตัวหรือเลี้ยงด้วยอำนาจของเงินตราผิดแผกจากสมัยก่อนอย่างสิ้นเชิง ได้ทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว มีการยกพวกตีกันหรือก่อคดีอาญาอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งปัญหาเหล่านี้กำลังรอรับการแก้ไขจากทุกภาคส่วน แต่ที่ผ่านๆ มาเมื่อมีเด็กทะเลาะยกพวกตีกันระหว่างสถาบันการศึกษา ก็ไปลงโทษที่ผู้บริหารหรือลงโทษที่ครูผู้สอน ซึ่งตราบไต่ที่ยังมอบภาระหน้าที่อันนี้ให้แก่ครูอาจารย์ฝ่ายเดียวในการสั่งสอนอบรมพฤติกรรมของเด็กดังกล่าว ปัญหาต่างๆ ก็ไม่สามารถจบสิ้นจากสังคมไทยได้จิตใจมนุษย์ โดยเน้นที่การกระทำเป็นหลัก กล่าวคือพฤติกรรมของมนุษย์ และสัตว์เกิดขึ้นแปรเปลี่ยนไปตามสภาวะแวดล้อมหรือสิ่งเร้าต่างๆ ที่ถูกจัดสร้างขึ้นหรือเป็นไปตามสภาพธรรมชาติจะช่วยให้สามารถควบคุมและทำนายพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลได้ผ่านระบบประสาทสัมผัสและอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ก็จะเกิดการเรียนรู้และตอบสนองตามสิ่งเร้าเหล่านั้นถือว่าการเรียนรู้ตามประสบการณ์ภายในร่างกายของบุคคลนั่นเอง (ไพบูลย์ เทวรักษ์, 2540 : 25)

การศึกษาทำความเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตร่วมกับปัจจัยอื่นๆ และก่อให้เกิดประโยชน์แก่มวลมนุษย์ 3 ประการ คือ

1) เข้าใจพฤติกรรม หมายถึง การเข้าใจสาเหตุของพฤติกรรมว่าเหตุใดบุคคลจึงแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น

2) ทำนายพฤติกรรม หมายถึง การคาดคะเนว่าพฤติกรรมนั้นจะเกิดขึ้นอีกหรือไม่พฤติกรรมอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป

3) ควบคุมพฤติกรรม หมายถึง ความสามารถที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งก็ได้ตามใจปรารถนา (ม.ร.ว. สมพร สุทัศน์, 2544 : 2)

ฉะนั้น กระบวนการทำความเข้าใจพฤติกรรมทั้ง 3 อย่างนี้ในทางพระพุทธศาสนาเรียกว่าการเข้าใจจิตของคนหรือจรรยาของแต่ละบุคคลพระพุทธองค์ทรงใช้วิธีการทั้งทางสมถะและวิปัสสนากรรมฐานเพื่อเลือกให้ถูกตามลักษณะนิสัยตามจิตของบุคคลหรือที่เรียกว่าการให้คำปรึกษาตามวิธีพุทธนั่นเอง

สำหรับความหมายว่า “นักเรียน” ดังได้กล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปว่าเป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดเป็นวัยอยากรู้อยากเห็นทั้งจากภายในตัวของเด็กเองและจากสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูลต่อการเรียนรู้ซึ่งมีลักษณะทำผิดพลาดซ้ำๆ จนเกิดเป็นประสบการณ์แล้วก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ตามมา

10.2 ส่วนประเภทของวัยรุ่นนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 3 วัย คือ

1) วัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) ระหว่างอายุ 11-14 ปี เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งร่างกายทางสรีระวิทยา (Physiology) และทางปัญญา

2) วัยรุ่นตอนกลาง (Middle Adolescence) ระหว่างอายุ 14-15 ปี เป็นระยะที่มีการปรับตัวให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงใหม่

3) วัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) ระหว่างอายุ 18-21ปี เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงจากการเป็นเด็กสู่การเป็นผู้ใหญ่ (เพ็ญพิไล ฤทธาณานนท์, 2549 : 181)

จะเห็นว่าการที่นักวิชาการทั้งหลายได้จำแนกเยาวชนออกเป็นสามวัยดังกล่าวนั้นก็น่าจะเป็นการกำหนดพฤติกรรมหรือการเรียนรู้พฤติกรรมของแต่ละช่วงวัยเพื่อนำไปสู่การศึกษาถึงสาเหตุของพฤติกรรมโดยเฉพาะเห็นได้จากพฤติกรรมความต้องการต่างๆ ที่ผู้ศึกษากำลังกล่าวถึงและการที่เด็ก

เยาวชนกระทำลงไปอาจเป็นการรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้เกิดการกระอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป

11. บทสรุป

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกอย่างรุนแรงและเป็นวงกว้าง ทำให้โลกเข้าสู่ภาวะถดถอยอย่างรุนแรง ไม่เว้นแม้แต่ในภาคส่วนของการศึกษา ทำให้ทั้งนักเรียน นักศึกษา และครูผู้สอน ต้องปรับตัวเข้าสู่การเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้ หลักสูตรยังคงดำเนินต่อไปได้อย่างไม่ขาดตอน หลังจากผ่านพ้นวิกฤตนี้ไป จะทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่เรียกว่า “New Normal” หมายถึง “ความปกติใหม่” นั่นคือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้คนในการใช้ชีวิตประจำวัน และการขับเคลื่อนทางเทคโนโลยีโดยเฉพาะออนไลน์ เกิดคำถามมากมายว่าจะทำอย่างไรในการจัดการให้การเรียนการสอนสามารถเข้าถึงเด็กนักเรียนทุกคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม พ่อแม่ ผู้ปกครอง และที่สำคัญที่สุด คือตัวนักเรียนเอง ควรต้องปรับตัวให้เข้ากับการศึกษายุค New Normal ซึ่งควรมีลักษณะดังนี้

ห้องเรียนปลอดภัย ห่างไกล โควิด-19 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 19 หรือโควิด-19 ทำให้สถานที่ต่างๆ ต้องมีมาตรการป้องกัน หรือควบคุมการแพร่ระบาดอย่างเข้มงวด โรงเรียนถือเป็นอีกหนึ่งสถานที่สำคัญที่จะต้องวางระบบจัดการและป้องกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยมากที่สุด ควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านระบาดวิทยากำหนดลักษณะของห้องเรียนที่เหมาะสม ข้อต่อมา คือ การศึกษาออนไลน์ต้องเข้ามามีบทบาทมากขึ้น การเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning) จะเป็นเรียนทางผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยอยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ เป็นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ บวกเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สร้างการศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์คุณภาพสูง โดยไม่จำเป็นต้องเดินทาง เกิดความสะดวกและเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ทุกสถานที่ ทุกเวลา เป็นการสร้างการศึกษาตลอดชีวิตให้กับประชากร อีกทั้งจำเป็นต้องพัฒนาครูผู้สอนยุค New Normal ครูเป็นหัวใจของการพัฒนาการศึกษาในหลายประเทศ จุดเน้น คือ การสร้างครูคุณภาพสูง คุณภาพเป็นเลิศ การคัดเลือกครูเข้มข้น คัดเลือกครูจากนักเรียนที่มีผลคะแนนสูงเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ วิชาชีพครูเป็นอาชีพที่คนปรารถนาและเป็นที่นับถือ บ่มเพาะทักษะอาชีพครู มีการส่งเสริมการสร้างเครื่องข่ายการพัฒนาตนเองของครู แลกเปลี่ยนประสบการณ์ วางระบบพัฒนาครูอย่างครบวงจร การศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูป เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การศึกษาหรือหลักสูตรในยุค New Normal ครูต้องฝึกให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดมากกว่าการใช้ความจำไม่เน้นการสอน/การเรียนแบบท่องจำไม่เน้นการสอบเพื่อให้ได้คะแนนสูงๆ ครูผู้สอนควรเลิกการบรรยายเป็นสำคัญ แต่ควรให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ (Problem Base Learning) และใช้การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ทักษะภาษาอังกฤษเป็นหัวใจสำคัญในการสื่อสารกับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การค้าขาย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในยุค New Normal ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (English Proficiency) การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสถาบันการศึกษาจึงควรต้องปรับเปลี่ยนให้มีความทันสมัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน โดยเฉพาะรูปแบบการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับอาจารย์ชาวต่างชาติบ้าง และควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันตามโอกาสที่เหมาะสม รัฐบาลควรพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน

นักศึกษาที่ไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้เรียนออนไลน์จากที่บ้าน โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่มาจากครัวเรือนที่มีรายได้น้อย

การศึกษายุค New Normal ต้องนำสารสนเทศผ่านกระบวนการคิด สารสนเทศยังสามารถพัฒนาขึ้นไปเป็นความรู้ เชื่อมโยง เปรียบเทียบกับความรู้อื่นจนเกิดเป็นความเข้าใจและนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจสถานการณ์ต่างๆ ได้โดยไม่จำกัดช่วงเวลาความสัมพันธ์ความรู้มีความสัมพันธ์กับสารสนเทศ การสร้างความเข้าใจในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับสารสนเทศเพิ่มเติมย่อมสร้างความเข้าใจของความรู้ยิ่งขึ้น และหากให้กว้างออกไปถึงความสัมพันธ์กับข้อมูลและภูมิปัญญา ความรู้ยังเป็นสินทรัพย์ที่สำคัญและมีอยู่ในสมองมนุษย์ที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความมั่งคั่งอันเป็นปัจจัยใหม่ในโลกยุคเศรษฐกิจใหม่

บรรณานุกรม

- กรีติ ยศยิ่งยง. (2550). *การจัดการความรู้ในองค์กรและกรณีศึกษา*. กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก๊อปปี้ (ประเทศไทย).
ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ. (2548). *การจัดการความรู้ในองค์กรธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2545). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
ฝนทิพย์ จักรทอง. (2543). *ความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้ยาเสพติดในวัยรุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
สุชา จันทน์เอม. (2540). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
สุวรี ศิวะแพทย์. (2549). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.
สุชา จันทน์เอม. (2541). *จิตวิทยาเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
ไพบุลย์ เทวรัชฌณ. (2540). *จิตวิทยาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: เอส ดี เพรส การพิมพ์.
สมพร สุทัศนีย์, ม.ร.ว. (2544). *การทดสอบทางจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์. (2549). *พัฒนาการมนุษย์*. กรุงเทพฯ: บริษัท ธรรมดาเพรส จำกัด.
Berger, A.L. & R. D. (2004). *The Talent Management Handbook: Creating Organizational Excellence by identifying Developing, and Promoting Your Best People*. New York: McGraw –Hill.
Thomas H. Davenport & Laurence Prusak. (1997). *Working Knowledge: How organizations manage what they know*. Boston: Massachusetts.
Ikujiro Monika, Hirakata Takeuchi. (1995). *The Knowledge-Creating Company : How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation*. New York, NY: Oxford University Press.
Lunn, T.R. (1995). *The Talent Factor*. London: Kogan Page. Milkovich.
Robertson, A. & Abby, G. 2003). *Managing Talent People*. Britain: Pearson Education Limited.
T.G. & Newman, M.j. (2005). *Compensation*. New York: McGraw-Hill.
Walker, W.J. (2002). *Perspectives: Talent pools, The best and the rest: Human Resource planning*. 25 (March): 12-14.

เว็บไซต์

กรุงเทพธุรกิจ, “*New Normal คืออะไร เมื่อโควิด-19 ผลักเราสู่ชีวิต ‘ปกติวิถีใหม่’*”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<<https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/882508>> [16 ตุลาคม 2563].

กรุงเทพธุรกิจ, “*ทำความเข้าใจ NEW NORMAL คืออะไร*”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<<https://www.a searcher.com/content/>> [16 October 2563].

เสาวรัง รัตนคำฟู, ดร. “*วิกฤตโควิด-19 รัฐต้องเร่งลดช่องว่างดิจิทัล เพื่อความเท่าเทียมในห้องเรียนออนไลน์*”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<<https://tdri.or.th/2020/04/digital-divide-online-education-inequalities/>>
[16 October 2563].

Aksorn, “*เมื่อเกิดความเปลี่ยนแปลงของโลกการศึกษาจากวิกฤติ โควิด-19 แล้วอนาคตทางการศึกษาจะเป็นอย่างไรต่อไป*” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<<https://www.aksorn.com/learningviaonline>> [16 October 2563].